

ІНСТРУКЦІЯ № 4

Проведення практичного заняття № 4

ТЕМА: «Ознайомлення з роботою фельдшерсько-акушерського пункту, ведення обліково-звітної документації. Аналіз річного звіту ФАПУ (форма № 24). Обчислення показників роботи ФАПУ»

МЕТА: «Навчитись вираховувати основні показники ФАПУ, аналізувати роботу ФАПУ за основною обліково-звітною документацією»

КОНТРОЛЬ БАЗОВИХ ЗНАНЬ ПО ТЕМІ: 1. Структура ФАПУ. 2. Які основні обов`язки ФАПУ. 3. Основні завдання і функції ФАПУ. 4. Функціональні обов`язки фельдшера ФАПУ. 5. Які основні обліково-звітні документи ФАПУ.

ОБЛАДНАННЯ: інструкції, обліково –звітна документація ФАПУ, звіт ФАПУ (ф. 24), алгоритми

ХІД ПРОВЕДЕННЯ:

1. Ознайомитись з матеріалами по організації та роботі ФАПУ.
2. Дати відповіді на індивідуальні завдання.
3. Заповнити звіт ФАПУ (ф. 24).
4. Розрахувати основні показники діяльності ФАПУ.
5. Зробити висновки з отриманих результатів.

ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ:

Знати:

1. Які основні обліково-звітні документи ФАПУ.
2. Основні обов`язки ФАПУ.
3. Функціональні обов`язки фельдшера.
4. Основні пункти звіту ФАПУ.

Вміти:

1. Аналізувати роботу ФАПУ по основній звітно-обліковій документації.
2. Розрахувати основні показники діяльності роботи ФАПУ.

Компетентності, які формує навчальна дисципліна:

Інтегральні:

- здатність до підвищення професійної кваліфікації;
- здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми, генерувати ідеї;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Загальні

- здатність розробляти та управляти проектами;
- здатність оцінювати та забезпечувати якість виконаних робіт;
- дотримання етики та академічної доброчесності;
- взаємодія (робота в команді дослідників по збору, аналізу та інтерпретації отриманих даних);
- здатність працювати в міждисциплінарній команді (узагальнення, інтерпретація та презентація статистичних даних в наглядний зрозумілий спосіб)
- здатність застосовувати знання на практиці;
- прийняття рішень (на базі узагальнення експертних, статистичних, методологічних обґрунтувань).

Професійні

- здатність розв'язувати проблеми в галузі професійної медичної діяльності;
- проводити навчальне дослідження в галузі охорони здоров'я на основі глибокого переосмислення наявних та створення нових цілісних теоретичних або практичних знань та професійної практики;
- здатність застосовувати знання на практиці (вирішення прикладних задач громадського здоров'я – оцінка його стану, перспектив, задіяних факторів та засобів впливу);
- дослідницькі навички і уміння (збір інформації згідно гіпотези та дизайну, статистичні методи узагальнення даних та презентації висновків);
- розробка напрямків оздоровлення населення та визначення принципів системи охорони здоров'я;
- аналіз діяльності закладів охорони здоров'я, створення їх раціональних структур і наукове обґрунтування найбільш доцільних форм організації роботи, проведення реформування та реструктуризації;
- створення різнострокових прогнозів та планів розвитку системи охорони здоров'я з метою проведення цілеспрямованих заходів щодо підтримання належного рівня здоров'я населення.

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ: ТЕМА: «Аналіз документів, які засвідчують стан тимчасової непрацездатності (лікарняні листки, довідки, акти), визначення обсягів соціальної допомоги. Рішення ситуаційних задач, оформлення лікарняних листків та довідок» Вороненька Ю.В., Москаленка В.Ф.

I. АКТУАЛЬНІСТЬ ТЕМИ: Фельдшерсько-акушерський пункт є первинним лікувально-профілактичним закладом на селі. Завдання його працівників – проведення лікувально-профілактичної, санітарно-епідемічної, а також санітарно-освітньої роботи серед населення.

Різноманітна діяльність фельдшерсько- акушерського пункту потребує оперативної корекції та планування на основі поточного обліку та аналізу роботи.

II. НАВЧАЛЬНІ ЦІЛІ ЗАНЯТТЯ: навчитись аналізувати та заповнювати обліково-звітної документації ФАП.

III. ВИХОВНІ ЦІЛІ: формування соціально-медичного та аналітичного мислення при вивченні процесів в медицині та організації охорони здоров`я.

Індивідуальне завдання №1

1. Які функції виконує ФАП?

Індивідуальне завдання №2

1. Фельдшер повинен вміти....

Індивідуальне завдання №3

1. Які основні завдання молодших спеціалістів ФАПу щодо хворих дітей?

Індивідуальне завдання №4

1. Назвіть класифікаційні вимоги до фельдшера.

Індивідуальне завдання №5

1. Фельдшер повинен знати....

VI. Зміст теми практичного заняття.

ФЕЛЬДШЕРСЬКО-АКУШЕРСЬКИЙ ПУНКТ

Фельдшерсько-акушерський пункт (ФАП) є первинним лікувально-профілактичним закладом на селі. Завдання його працівників — проведення лікувально-профілактичної, санітарно-епідеміологічної, а також санітарно-освітньої роботи серед населення.

Фельдшерсько-акушерським пунктом завідує молодший медичний спеціаліст фельдшер, який закінчив медичне училище I рівня акредитації вищої освіти за спеціальністю «Лікувальна справа». Його призначає головний лікар району.

На ФАП покладається:

1. Надання амбулаторної долікарської допомоги населенню, яке проживає на закріпленій за пунктом території.
2. Своєчасне направлення хворих долікарської дільничної чи районної амбулаторії (лікарні) з нез'ясованим діагнозом, важко діагностованим захворюванням або таким, що вимагає лікарського втручання.
3. Подання першої медичної допомоги у разі гострих захворювань і нещасних випадків (отруєння, кровотечі, поранення). Якщо потрібна термінова лікарська допомога, фельдшер подає першу допомогу і в разі неможливості перевезення хворого до найближчої лікарської амбулаторії або лікарні екстрено викликає лікаря.
4. Організація патронаж) дітей та вагітних жінок, систематичне спостереження за станом здоров'я інвалідів війни та праці.
5. Проведення під керівництвом лікаря комплексу профілактичних, протиепідемічних заходів, спрямованих на зниження захворюваності, сільськогосподарського та побутового травматизму.
6. Проведення заходів щодо зниження дитячої та материнської смертності.
7. Участь у поточному санітарному нагляді за дитячими, комунальними, харчовими, промисловими та іншими закладами, об'єктами водопостачання, а також за очищенням населених пунктів.
8. Проведення подвірних обходів за епідемічними показаннями з метою виявлення інфекційних хворих, контактних з ними осіб та підозрілих на інфекційні захворювання.
9. Повідомлення територіальної санітарно-епідеміологічної станції у встановленому порядку про інфекційні, паразитарні та професійні захворювання, отруєння населення та виявлені порушення санітарно-гігієнічних вимог.
10. Проведення за планом запобіжних щеплень проти туберкульозу, дифтерії, кашлюку, правця, поліомієліту, епідемічного паротиту, кору.

В умовах села успішне зниження захворюваності та смертності дітей раннього віку багато в чому залежить від правильної організації профілактичної роботи з дітьми. Робота фельдшера, акушерки, патронажної медичної сестри, пов'язана з організацією медичного нагляду за дітьми, здійснюється під керівництвом закріпленого за ФАПом дільничного педіатра районної поліклініки, сільської лікарні або лікарської амбулаторії.

Профілактичний нагляд за майбутньою дитиною починається задовго до її народження патронажними відвідуваннями вагітної з 8—10 тижнів вагітності. Патронажна сестра (акушерка) повинна відвідувати вагітну не менше ніж 3 рази.

Під час першого відвідування (допологовий патронаж) патронажна медична сестра (акушерка) ознайомлюється з умовами життя вагітної та її сім'ї, фіксує увагу на особливостях перебігу даної вагітності, захворюваннях, наявності хронічних вогнищ інфекції, шкідливих звичок та інших шкідливостей, з'ясовує, чи є туберкульозні й інші інфекційні хворі серед членів сім'ї та найближчих сусідів.

Патронажна сестра перевіряє виконання вагітною приписів лікаря щодо режиму дня, сну, дієти, догляду за молочними залозами, санітарно-гігієнічного режиму, лікувально-оздоровчих призначень, запрошує вагітну на заняття школи материнства при ФАПі.

Основна мета другого допологового патронажу полягає у подальшій підготовці вагітної, створенні сприятливої обстановки у сім'ї для приймання новонародженого, контролі за виконанням вагітною жінкою гігієнічних порад і рекомендацій з питань догляду за грудною дитиною. Другий допологовий патронаж здійснюється на 32-му тижні вагітності.

Показаннями до проведення третього допологового патронажу є обтяжений акушерський анамнез, перенесені вагітною важкі соматичні захворювання, токсикоз вагітних, а також несприятливі соціально-побутові умови.

Результати допологових патронажів записують у певній послідовності на окремих аркушах, які потім включають до історії розвитку дитини (ф. 112/у). Історію розвитку дитини краще заводити безпосередньо у пологовому відділенні та вручати її завідувачому ФАПом, під наглядом якого надалі перебуватиме новонароджений.

Беручи новонароджену дитину на облік, завідуючий ФАПом повинен відразу повідомити в дільничну лікарню та в дитячу консультацію центральної районної лікарні про її стан.

Медичне обслуговування здорових новонароджених дітей здійснюється вдома.

Завдання під час патронажного відвідування:

- подання допомоги матері в організації правильного вигодовування та гігієнічного догляду за новонародженим;
- здійснення контролю за виконанням матір'ю медичних призначень та гігієнічних порад лікаря і фельдшера, акушерки, патронажної медичної сестри;
- залучення всіх членів сім'ї до активної участі в створенні оптимальних умов життя для матері і дитини.

Під час патронажу молодший медичний спеціаліст ретельно оглядає дитину,

стан її шкіри, слизових оболонок, пупкової ранки, зимірює температуру тіла, перевіряє виконання матір'ю порад і рекомендацій, які вона одержала раніше.

Патронажна сестра (акушерка) протягом 1-го місяця життя відвідує дитину не менше ніж 2 рази спільно з дільничним лікарем-педіатром і не менше ніж 5 разів самотійно. Результати патронажних відвідувань новонароджених дітей записуються в історії розвитку дитини.

Новонароджені діти, які постраждали під час пологів від асфіксії і пологової травми, недоношені, із двійнят або народжені від матерів з патологічним перебігом вагітності та пологів повинні патруватися фельдшером, акушеркою чи патронажною медсестрою не менше ніж 12 разів протягом 1-го місяця життя.

Під час патронажу дітей 1-го року життя молодші медичні спеціалісти ФАПу повинні звертати особливу увагу на питання правильного вигодовування, суворе дотримання режиму і догляду за дитиною, загальногігієнічних правил, загартовування, пропаганду природного вигодовування, профілактику рахіту.

Поряд з патронажними відвідуваннями дітей раннього віку медичний персонал ФАПу здійснює підготовку і організацію лікарських прийомів здорових дітей на медичному пункті. Має бути розроблено графік профілактичних оглядів дітей раннього віку, які живуть у районі діяльності ФАПу, з урахуванням їх віку та стану здоров'я. Лікарські прийоми дітей у медичних пунктах відбуваються у присутності та за активної участі патронажної медичної сестри. Згідно з ризначенням лікаря вона робить дитині чергове профілактичне щеплення тільки у приміщенні ФАПу.

Основні завдання молодших медичних спеціалістів ФАПу щодо хворих дітей такі:

- а) своєчасне виявлення дітей, які захворіли;
- б) подання необхідної невідкладної долікарської допомоги;
- в) виклик лікаря до хворої дитини;
- г) вжиття заходів для своєчасної госпіталізації хворої дитини у стаціонар.

Медичний персонал ФАПу без дозволу головного лікаря сільської дільниці чи районного лікаря-педіатра не має права лікувати і залишати без нагляду хворих дітей, особливо раннього віку.

ФУНКЦІОНАЛЬНІ ОBOB'ЯЗКИ І КВАЛІФІКАЦІЙНА ХАРАКТЕРИСТИКА ФЕЛЬДШЕРА

Завідуючим ФАПом призначають спеціаліста-фельдшера, який закінчив медичний навчальний заклад I – II рівня акредитації.

Відповідно до положення, завідуючий ФАПом відповідає за організацію й рівень лікувально-профілактичної, санітарно-протиепідемічної роботи, забезпечує населення лікарськими засобами, організовує роботу аптечного пункту.

Завідуючий ФАПом веде амбулаторний прийом на пункті і подає допомогу хворим удома, здійснює невідкладні медичні заходи у разі гострих інфекційних захворювань і нещасних випадків, викликає лікаря до хворих або направляє їх у

відповідні лікувально-профілактичні заклади, якщо потрібно, супроводить хворих, виконує призначення лікаря, готує хворих до прийому їх лікарем безпосередньо на пункті, бере участь у диспансеризації населення.

Завідуючий ФАПом проводить прості лабораторні дослідження, профілактичні щеплення, санітарно-освітню роботу, відпускає фізіотерапевтичні процедури, робить масаж, діагностичні проби, здійснює протиепідемічні і протипаразитарні заходи, подвірні обходи у разі загрози епідемічних захворювань.

Фельдшер повинен вільно володіти державною мовою, професійно використовувати одну з іноземних мов, вміти оцінювати історичні і сучасні процеси і проблеми в житті країни, проблеми і тенденції світового розвитку, мати високі моральні якості/навички організаторської та управлінської діяльності, вміти приймати професійні рішення з урахуванням соціальних наслідків.

Фельдшер повинен знати:

1. Основи законодавства України про охорону здоров'я, постанови уряду України з питань охорони здоров'я і навколишнього середовища; організаційну структуру, правові та економічні аспекти діяльності лікувально-профілактичних установ; методику статистичних досліджень; дані про стан здоров'я населення; правила техніки безпеки під час роботи з медичним інструментарієм і обладнанням; питання організаційної діяльності служби екстремальної медицини і медичної служби цивільної оборони.

2. Основні положення медико-біологічних дисциплін і основи загальноспеціальних дисциплін, потрібні для вирішення професійних завдань; анатомо-фізіологічні, вікові, статеві, психологічні особливості здорової і хворої людини; причини і чинники ризику виникнення патологічних процесів в організмі, механізм їх виникнення і розвитку; основи фармакотерапії, дозування та методику введення в організм лікарських засобів; правила обліку, виписування і зберігання лікарських препаратів.

3. Сучасну класифікацію, етіологію і патогенез найпоширеніших захворювань людини, методи їх діагностики; принципи лікування і догляду за хворими, особливості патології людей різних вікових груп.

4. Методику обстеження і догляду за хворими, дітьми і людьми похилого віку; маніпуляційну техніку; сучасну анестезіологічну і реанімаційну апаратуру, основні види реанімаційних заходів; правила асептики й антисептики; принципи санітарно-протиепідемічного і лікувально-охоронного режиму; принципи і норми медичної етики та деонтології.

5. Принципи профілактики захворювань і основи здорового способу життя; методи санітарно-гігієнічного і епідемічного обстеження; методи диспансерного обслуговування населення; специфічну профілактику захворювань; основи раціонального харчування, дієтики та оптимального режиму праці і побуту; питання охорони здоров'я дітей; методи санітарно-освітньої роботи.

Фельдшер повинен вміти:

1. Проводити загальне і клінічне обстеження хворих та оцінювати результати; діагностувати типові випадки найпоширеніших захворювань, призначати лікування, виписувати рецепти; оволодіти сучасними методами терапії і профілактики захворювань; направляти хворих на консультації і обстеження до лікарів-спеціалістів, на лабораторні та функціональні дослідження; володіти методами обстеження дітей і вагітних жінок.

2. Надавати невідкладну долікарську допомогу; володіти прийомами реанімації; асистувати під час операцій і складних інструментальних обстежень та лікувальних процедур; приймати нормальні пологи.

3. Здійснююам спостереження і догляд за хворими, дітьми і особами похилого віку в умовах лікувально-профілактичних установ і вдома; готувати пацієнтів та інструментарій для лікувально-діагностичних процедур; володіти методиками забору матеріалу для лабораторних досліджень; виконувати нескладні лабораторні дослідження, вміти їх оцінювати; забезпечувати лікувально-оздоровчий і санітарно-протиепідемічний режим.

4. Здійснювати поточний санітарний нагляд за установами для дітей і підлітків, комунальними, харчовими і промисловими об'єктами, водопостачанням і очисткою населених пунктів; організовувати і проводити протиепідемічні заходи у вогнищах інфекційних захворювань, в тому числі карантинних.

5. Вести затверджену медичну документацію, здійснювати експертизу тимчасової непрацездатності; володіти методикою розрахунку та аналізу статистичних показників діяльності установ охорони здоров'я, якості надання медичної допомоги і стану здоров'я населення; вирішувати деонтологічні завдання, пов'язані з професійною діяльністю.

6. Проводити серед населення санітарно-освітню роботу з питань профілактичної медицини, гігієнічного навчання і виховання населення, пропаганди здорового способу життя. Сприяти формуванню етики сімейних відносин, раціональному-плануванню сім'ї.

Завідуючий ФАПом складає план роботи пункту, керує роботою інших працівників пункту, контролює їх діяльність і подає їм відповідну допомогу.

Фельдшер надає медичну допомогу дітям, бере участь у поточному санітарному нагляді за об'єктами, які йому підлягають.

Завідуючий ФАПом має право обстежувати населення, ставити діагноз захворювання, призначати і проводити відповідне лікування, виконувати медичні маніпуляції й профілактичну роботу, і виписувати ліки, необхідні для надання екстреної медичної допомоги, за винятком отруйних і наркотичних, зазначивши свою медичну посаду, завіривши рецепт своєю підписом та печаткою закладу охорони здоров'я.

ФУНКЦІОНАЛЬНІ ОBOB'ЯЗКИ І КВАЛІФІКАЦІЙНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПАТРОНАЖНОЇ МЕДСЕСТРИ

На посаду патронажної медичної сестри призначають спеціаліста, який закінчив медичний навчальний заклад I—II рівня акредитації вищої освіти і одержав кваліфікацію медсестри.

Патронажна медсестра проводить профілактичні заходи, передбачені планом роботи пункту, щодо оздоровлення дитячого населення, здійснює патронаж здорових дітей у віці до 1 року і контроль за їхнім раціональним харчуванням, бере участь у диспансеризації здорових дітей, проводить заходи щодо профілактики рахіту і гіпотрофії, профілактичні щеплення, робить діагностичні проби в дитячих дошкільних установах, організовує санітарно-освітню роботу з питань охорони здоров'я дітей.

Патронажна медсестра подає медичну допомогу дітям відповідно до призначень лікаря або завідуючого ФАПом, першу невідкладну медичну допомогу у разі гострих захворювань і нещасних випадків, якщо потрібно, викликає лікаря до хворого або направляє його в лікувально-профілактичний заклад, за необхідності сама супроводить хворого.

Про кожне захворювання патронажна медсестра зобов'язана повідомляти завідуючого медпунктом, вона повинна спостерігати за дітьми, які підлягають диспансерному нагляді, збирати дані про віковий склад дитячих контингентів, проводити подвірні обходи з епідемічних міркувань, прості лабораторні дослідження, фізіотерапевтичні процедури, протиепідемічні й протипаразитарні заходи, робити масаж. Патронажна медсестра зобов'язана постійно підвищувати свою кваліфікацію, вести відповідну медичну документацію.

Кваліфікаційні вимоги до патронажної медичної сестри. Медична сестра повинна бути підготовлена до активної творчої професійної і соціальної діяльності, яка б сприяла прогресу суспільного розвитку, уміти самостійно здобувати нові знання.

Медична сестра повинна вільно володіти державною мовою, професійно використовувати одну з іноземних мов. Вона повинна вміти оцінювати історичні та сучасні процеси і проблеми в житті країни, проблеми і тенденції світового розвитку; мати високі моральні якості, навички організаторської діяльності, вміти приймати професійні рішення з урахуванням соціальних наслідків.

Медична сестра повинна знати:

1. Основи загальномедичних дисциплін, необхідних для ви рішення професійних завдань; анатоמו-фізіологічні, психологічні, вікові та статеві особливості здорової та хворої людини.

2. Значення догляду за хворими як лікувального чинника та свою роль в його виконанні; вплив на стан хворого дотримання особистої гігієни та техніки виконання її елементів.

3. Основи раціонального харчування та дієтотерапії, особливості харчування пацієнтів різного віку та різної професійної діяльності.

4. Методику спостереження за хворими, симптоматику захворювань та термінальних станів.

5. Принципи медичної етики та деонтології.

6. Принципи профілактики захворювань та основи здорового способу життя, оптимального режиму праці і побуту; питання охорони здоров'я дітей; методи санітарно-освітньої роботи.